

บทบรรณาธิการ เล่ม ๕

คำถาม คดีมีอัตราโทษประหารชีวิต พนักงานสอบสวนไม่ได้จัดหาทนายความให้ผู้ต้องหา เพราะผู้ต้องหาไม่ต้องการทนายความ ดังนี้ จะทำให้การสอบสวนไม่ชอบและพนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๓๐/๒๕๕๓ คดีมีโทษถึงประหารชีวิต การสอบสวนคำให้การของผู้ต้องหาจึงอยู่ในบังคับตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๔/๑ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นสิทธิเด็ดขาดของผู้ต้องหาที่จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐในการจัดหาทนายความให้ เมื่อพนักงานสอบสวนถามแล้วผู้ต้องหาไม่มีทนายความ เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้แก่ผู้ต้องหา ตามบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาและแจ้งสิทธิให้จำเลยทราบแล้วและสอบถามเรื่องทนายความหรือผู้ที่ไว้วางใจเข้ารับฟังการสอบสวน จำเลยให้การปฏิเสธไม่ต้องการทนายความหรือผู้ที่ไว้วางใจเข้ารับฟังการสอบสวน พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนโดยไม่ได้จัดหาทนายความให้จำเลย ตามคำให้การดังกล่าวจำเลยไม่ขอให้การโดยจะไปให้การในชั้นศาล การที่พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนดังกล่าวเป็นการไม่ปฏิบัติตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๔/๑ วรรคหนึ่ง แต่ในบทบัญญัติมาตรา ๑๓๔/๔ วรรคท้าย บัญญัติไว้เพียงว่า ถ้อยคำใดๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อนมีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือก่อนที่จะดำเนินการตามมาตรา ๑๓๔/๑ จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้ ฉะนั้นแม้พนักงานสอบสวนจะไม่ได้จัดหาทนายความให้จำเลยก็ไม่ทำให้การสอบสวนไม่ชอบแต่อย่างใด เมื่อมีการสอบสวนแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำถาม กำหนดระยะเวลาการบังคับคดีตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๑ ศาลมีอำนาจขยายได้หรือไม่

ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้แก่โจทก์ หากไม่ชำระให้ยึดทรัพย์จำนองออกขายทอดตลาด หากไม่พอให้ยึดทรัพย์สินอื่น ดังนี้ โจทก์จะขอให้บังคับคดีแก่ทรัพย์สินอื่นของจำเลยโดยไม่มีการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินที่จำนองก่อนได้หรือไม่

มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๒๕/๒๕๕๒ กำหนดระยะเวลาบังคับคดีตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๑ ที่ให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งได้ภายในสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น หมายถึงวันที่คำพิพากษาถึงที่สุด

ศาลชั้นต้นได้อ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ตามกฎหมายแล้วเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๓๗ โดยศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้จำเลยทั้งสองร่วมกัน

ชำระเงินแกใจทัก ๑๕๓,๒๓๔.๕๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ จำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาทกันในคดีนี้จึงไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๘ วรรคหนึ่ง แต่คู่ความยังมีสิทธิฎีกาในข้อกฎหมาย หรือขอให้ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ภาค ๓ รับรองว่ามีเหตุสมควรที่จะฎีกาในข้อเท็จจริงได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๘ วรรคสี่ เมื่อไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกาคำพิพากษาจึงถึงที่สุดในวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๓๙ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๗ วรรคสอง ซึ่งจะครบกำหนดสิบปีในวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๙ ผู้ร้องยื่นคำขอออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ ยังอยู่ภายในระยะเวลาสิบปี นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด การที่ศาลชั้นต้นสั่งยกคำขอของผู้ร้องดังกล่าวจึงเป็นการไม่ชอบ และการร้องขอให้บังคับคดีซึ่งต้องกระทำภายในสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น เป็นระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน ป.วิ.พ. ศาลมีอำนาจที่จะออกคำสั่งขยายหรือย่นระยะเวลาดังกล่าวได้ แต่จะกระทำต่อเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษ และศาลได้มีคำสั่งหรือคู่ความมีคำขอขึ้นมาก่อนสิ้นระยะเวลานั้น เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัยตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๓

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๐๙๑/๒๕๕๒ ศาลพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความที่จำเลยตกลงชำระหนี้แกใจทัก หากไม่ชำระให้ยึดทรัพย์จำนองขายทอดตลาด หากไม่พอให้ยึดทรัพย์สินอื่นบังคับชำระหนี้ คำพิพากษากำหนดขั้นตอนการบังคับคดีโดยมีลำดับก่อนหลังไว้ชัดเจน โดยต้องบังคับจำนองก่อน เมื่อได้เงินไม่พอชำระหนี้จึงจะบังคับเอาแก่ทรัพย์สินของจำเลยต่อไป ตราบใดที่ยังไม่มีการบังคับคดีแก่ทรัพย์จำนอง โจทก์ก็ย่อมไม่อาจขอให้บังคับคดีแก่ทรัพย์สินอื่นของจำเลยเพิ่มเติมได้ เพราะเป็นการบังคับคดีเกินกว่าข้อตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความและคำพิพากษตามยอม

การร้องขอให้บังคับคดีต้องกระทำภายใน ๑๐ ปีนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๑ ซึ่งศาลมีอำนาจที่จะออกคำสั่งขยายหรือย่นระยะเวลาได้โดยคู่ความไม่จำเป็นต้องร้องขอตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๓

เมื่อการบังคับทรัพย์จำนองไม่อาจกระทำได้นี้เนื่องจากผู้ร้องยื่นคำร้องขุดทรัพย์จนศาลมีคำสั่งให้รอการพิจารณาคดีร้องขุดทรัพย์ไว้ก่อน ทำให้โจทก์ไม่อาจใช้สิทธิบังคับคดีแก่ทรัพย์สินอื่นของจำเลยภายในกำหนดของจำเลยภายในกำหนด ๑๐ ปี ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๑ กรณีย่อมถือได้ว่าเป็นกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย ดังนั้น หากมีการขายทอดตลาดทรัพย์จำนองภายหลังการยึดทรัพย์จำนองเกิน ๑๐ ปี แล้วขายได้เงินไม่พอชำระหนี้ และโจทก์ขอบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของจำเลยเพิ่มเติมตามเงื่อนไขที่กำหนดในคำพิพากษตามยอม ศาลย่อมมีอำนาจขยายระยะเวลาการบังคับคดีให้แก่โจทก์ โดยโจทก์จะยื่นคำขอหรือไม่ก็ได้

คำถาม การกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน การพิจารณาว่าคดีต้องห้ามฎีกาในปัญหา

ข้อเท็จจริงหรือไม่ มีหลักในการพิจารณาอย่างไร และจะนำโทษที่ศาลรอกการลงโทษไว้ในคดีก่อน มาพิจารณาประกอบด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๑๔/๒๕๕๓ ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแต่ให้คืนโทรศัพท์เคลื่อนที่และเงินสด ๔๔๐ บาท ของกลางแก่เจ้าของ เป็นการแก้ไขเล็กน้อยและยังคงลงโทษจำคุกจำเลยกระหนงละไม่เกินห้าปี จึงต้องห้ามคู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง โดยในการพิจารณาว่าคดีต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงหรือไม่นั้น จะต้องแยกพิจารณาโทษที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ กำหนดในแต่ละกระหนง โดยไม่นำโทษจำคุกของจำเลยที่รอกการลงโทษไว้ในคดีก่อนที่โจทก์ขอให้บวกเข้ากับโทษของจำเลยในคดีนี้มาประกอบการพิจารณาด้วย ที่จำเลยฎีกาว่าโจทก์มิได้นำพยานมาสืบให้เห็นว่าจำเลยมีเมทแอมเฟตามีนของกลางไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และขอให้รอกการลงโทษในความผิดฐานเสพยาเสพติดให้โทษโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยไม่บวกโทษของจำเลยที่รอกการลงโทษไว้ เป็นการโต้เถียงดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานและดุลพินิจในการลงโทษของศาลอุทธรณ์ภาค ๗ อันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามตามบทบัญญัติดังกล่าว ที่ศาลชั้นต้นรับฎีกาของจำเลย จึงเป็นการไม่ชอบ

คำถาม โจทก์นำสืบอ้างส่งสำเนาเอกสารคือหนังสือมอบอำนาจต่อศาล จำเลยไม่คัดค้าน หากสำเนาหนังสือมอบอำนาจไม่ปิดอากรแสตมป์ ศาลจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๑๖/๒๕๕๓ โจทก์นำสืบส่งภาพถ่ายสำเนาหนังสือมอบอำนาจเป็นพยานเอกสารตามเอกสารหมาย จ.๒ ต่อศาล จำเลยที่ ๒ ไม่ได้คัดค้านหรือนำสืบโต้แย้งว่าโจทก์มิได้ส่งต้นฉบับหนังสือมอบอำนาจและนำสำเนาหนังสือมอบอำนาจมาสืบแต่อย่างใด จึงเท่ากับว่าคู่ความที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตกลงกันว่าสำเนาเอกสารนั้นถูกต้องแล้ว จึงให้ศาลยอมรับฟังสำเนาเช่นนั้นเป็นพยานหลักฐานได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๓ (๑) สำเนาหนังสือมอบอำนาจเอกสารหมาย จ.๒ จึงรับฟังเป็นพยานเอกสารได้

เมื่อปรากฏว่าเป็นการรับฟังสำเนาเอกสารเป็นพยานหลักฐานแทนต้นฉบับเอกสารจึงหาใช่เป็นการรับฟังต้นฉบับเอกสารเป็นพยานหลักฐานอันจะต้องปิดอากรแสตมป์ตามประมวลรัษฎากรดังที่จำเลยที่ ๒ อ้างไม่และสำเนาหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวก็มีไต่คู่ฉบับหรือคู่ฉีกแห่งตราสารไม่อยู่ในบังคับที่จะต้องปิดอากรแสตมป์ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังปรากฏว่าโจทก์ได้แนบสำเนาหนังสือมอบอำนาจฉบับเดียวกันนี้มาทำยฟ้องอีกฉบับหนึ่งคือเอกสารทำยฟ้องหมาย ๒ มีภาพถ่ายอากรแสตมป์อยู่ที่ด้านหลังของเอกสารแผ่นแรก แสดงว่าต้นฉบับหนังสือมอบอำนาจฉบับนี้ได้มีการปิดอากรแสตมป์ไว้เรียบร้อยแล้ว สำเนาหนังสือมอบอำนาจเอกสารหมาย จ. ๒ จึงรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ไม่ต้องห้ามตามประมวลรัษฎากรแต่อย่างใด

คำถาม คดีที่มีจำเลยหลายคน หากจำเลยคนหนึ่งอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาที่ให้ลงโทษ หากข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่ามีกรกระทำผิดตามฟ้อง ศาลจะพิพากษาไปถึงจำเลยอื่นที่มีได้ อุทธรณ์ฎีกาด้วยได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๐๑/๒๕๕๓ ข้อเท็จจริงในคดีนี้รับฟังไม่ได้ว่ามีกรกระทำผิดฐานปล้นทรัพย์ จึงลงโทษจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ในความผิดฐานปล้นทรัพย์ไม่ได้อันเป็นเหตุในลักษณะคดี แม้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ไม่ได้ฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ในข้อหาดังกล่าวได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๓ ประกอบมาตรา ๒๒๕ แต่คดีนี้ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติโดยไม่มีฝ่ายใดฎีกาว่าจำเลยทั้งสามกับพวกกรมชกต่อยใช้ไม้และขวดเบียร์ตีทำร้ายร่างกายผู้เสียหายทั้งสอง เป็นเหตุให้ผู้เสียหายทั้งสองได้รับอันตรายแก่กาย ศาลย่อมมีอำนาจลงโทษจำเลยทั้งสามในความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนได้รับอันตรายแก่กายได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคท้าย

ประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ